

พระราชบัญญัติสถิติ

พ.ศ. ๒๕๐๘

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.
ให้ไว้ ณ วันที่ ๓๐ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๐๘
เป็นปีที่ ๒๐ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยสถิติ จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้ โดยคำแนะนำและยินยอมของสภาร่างรัฐธรรมนูญในฐานะรัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้ เรียกว่า “พระราชบัญญัติสถิติ พ.ศ. ๒๕๐๘”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกพระราชบัญญัติสถิติ พ.ศ. ๒๔๙๕

บรรดาบทกฎหมาย กฎ และข้อบังคับอื่น ในส่วนที่มิบัญญัติไว้แล้วในพระราชบัญญัตินี้ หรือซึ่งขัดหรือแย้งกับบทแห่งพระราชบัญญัตินี้ ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้แทน

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

“สถิติ” หมายความว่า ข้อมูลแสดงยอดจำนวนที่เกิดขึ้นรวบรวมจากสำมะโน การสำรวจ บันทึก ทะเบียน รายงาน หรือเอกสารอื่น ๆ

“สำมะโน” หมายความว่า การเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับประชากร เศรษฐกิจ การเกษตร อุตสาหกรรม ธุรกิจ และการอื่น เพื่อใช้ประโยชน์ในทางสถิติ โดยการแจกแจงจากทุกหน่วยเกี่ยวกับเรื่องนั้น ๆ

“การสำรวจ” หมายความว่า การเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับประชากร เศรษฐกิจ การเกษตร อุตสาหกรรม ธุรกิจ และการอื่น เพื่อใช้ประโยชน์ในทางสถิติ โดยการแจกแจงจากบางหน่วย เป็นตัวอย่างเกี่ยวกับเรื่องนั้น ๆ

“หน่วยสถิติ” หมายความว่า กระทรวง ทบวง กรม หรือทบวงการเมือง ที่มีฐานะเทียบเท่าสำนักงาน หรือหน่วยงานอื่นใดของรัฐ รัฐวิสาหกิจ และราชการบริหารส่วนท้องถิ่น ซึ่งปฏิบัติงานที่มีลักษณะในทางสถิติ

“รัฐวิสาหกิจ” หมายความว่า องค์การของรัฐบาล หรือหน่วยงานธุรกิจที่รัฐบาลเป็นเจ้าของ บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล ที่ส่วนราชการมีทุนรวมอยู่ด้วยเกินกว่าร้อยละห้าสิบ

“บันทึก” หมายความว่า ข้อความหรือข้อเท็จจริงบรรดาที่ใช้ในกิจการ ซึ่งได้ทำขึ้นไว้เป็นหลักฐาน ไม่ว่าจะ เป็นหนังสือ หรือรูปลักษณะอื่นใด

“เคหสถาน” หมายความว่า ที่ซึ่งใช้เป็นที่อยู่อาศัย เช่น เรือน โรง เรือ หรือแพ ซึ่งคนอยู่อาศัย และหมายความรวมถึงบริเวณของที่ซึ่งใช้เป็นที่อยู่อาศัยนั้นด้วย จะมีรั้วล้อมหรือไม่ก็ตาม

“สำนักงาน” หมายความว่า ที่ซึ่งใช้เป็นที่ประกอบกิจการ เช่น เรือน โรง เรือ หรือแพ และหมายความรวมถึงบริเวณของที่ซึ่งใช้เป็นที่ประกอบกิจการงานนั้นด้วย จะมีรั้วล้อมหรือไม่ก็ตาม

“พนักงาน” หมายความว่า ผู้ซึ่งเลขาธิการสถิติแห่งชาติ แต่งตั้งให้ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้

“พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า ข้าราชการ ซึ่งนายกรัฐมนตรีแต่งตั้งให้ปฏิบัติการ ตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๕ ให้สำนักงานสถิติแห่งชาติมีอำนาจและหน้าที่ดังต่อไปนี้

- (๑) รวบรวมสถิติจากหน่วยสถิติ
- (๒) จัดวางผังสำมะโน และจัดทำสำมะโน
- (๓) ส่งเสริมและพัฒนางานสถิติของรัฐ และส่งเสริมงานสถิติของเอกชน
- (๔) จัดวางผังรวม ประสาน และกำกับ บรรดาโครงการ และกิจการสถิติของรัฐในทางวิชาการ
- (๕) ร่วม และประสานงานกับหน่วยสถิติ ในการรวม การประมวล และการวิเคราะห์สถิติ
- (๖) แนะนำหรือให้คำปรึกษาแก่หน่วยสถิติเกี่ยวกับแผนงาน ระเบียบวิธี ใบแบบ ใบกำหนดคำถาม ตลอดจนเอกสารต่างๆ อันเป็นคู่มือคำอธิบาย และคำชี้แจงประกอบใบแบบ หรือใบกำหนดคำถาม ที่หน่วยสถิติทำขึ้นสำหรับใช้เกี่ยวกับสถิติ
- (๗) จัด หรืออำนวยการสำรวจหรือเก็บรวบรวม ทำข้อคัดย่อ ประมวลและวิเคราะห์สถิติ เกี่ยวกับภาวะมูลฐานของประเทศ จากสำมะโนและการสำรวจ
- (๘) กำกับงานทางวิชาการที่เกี่ยวกับการจัดวางผังสำรวจ หรือการเก็บรวบรวมและวิเคราะห์สถิติของหน่วยสถิติ
- (๙) จัด หรืออำนวยการวิจัยในทางวิชาการสถิติ
- (๑๐) จัดทำวารสารสถิติ และโฆษณาข้อมูลสถิติ

(๑๑) จัดให้มีห้องสมุด เก็บรักษาหนังสือและเอกสารวิชาการ และเอกสารสถิติและ

แลกเปลี่ยนหนังสือและเอกสารดังกล่าว

(๑๒) จัดให้มีการศึกษาอบรมวิชาสถิติ

(๑๓) ร่วมและประสานงานสถิติ กับรัฐต่างประเทศ หรือองค์การระหว่างประเทศ

มาตรา ๖ ให้เลขาธิการสถิติแห่งชาติมีอำนาจแต่งตั้งพนักงาน เพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๗ ให้มีคณะกรรมการสถิติแห่งชาติคณะหนึ่ง ประกอบด้วย ประธานกรรมการ รองประธานกรรมการ และกรรมการอื่นไม่เกินสิบคน ซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้ง และผู้แทนกระทรวงทุกกระทรวงเป็นกรรมการเลขาธิการสถิติแห่งชาติ เป็นกรรมการและเลขาธิการ

มาตรา ๘ ให้คณะกรรมการสถิติแห่งชาติ มีหน้าที่ให้คำปรึกษาและแนะนำแก่สำนักงานสถิติแห่งชาติ

มาตรา ๙ ให้กรรมการสถิติแห่งชาติซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้ง มีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละสามปี

ในกรณีมีการแต่งตั้งกรรมการสถิติแห่งชาติ ในระหว่างที่กรรมการซึ่งแต่งตั้งไว้แล้วยังมีวาระอยู่ในตำแหน่ง ไม่ว่าจะเป็นการแต่งตั้งเพิ่มขึ้น หรือแต่งตั้งซ่อม ให้ผู้ได้รับแต่งตั้งนั้น อยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการสถิติแห่งชาติ ซึ่งได้แต่งตั้งไว้แล้วนั้น

กรรมการสถิติแห่งชาติที่พ้นจากตำแหน่ง อาจได้รับแต่งตั้งเป็นกรรมการอีกได้

มาตรา ๑๐ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ ตามมาตรา ๙ กรรมการสถิติแห่งชาติพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) เป็นคนล้มละลาย

(๔) เป็นคนไร้ความสามารถ หรือเสมือนไร้ความสามารถ

(๕) ได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่ความผิดลหุโทษ หรือความผิดอันได้กระทำโดยประมาท

อันได้กระทำโดยประมาท

มาตรา ๑๑ การประชุมของคณะกรรมการสถิติแห่งชาติ ต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งจำนวนของกรรมการทั้งหมด จึงเป็นองค์ประชุม

ถ้าประธานกรรมการไม่อยู่ในที่ประชุม ให้รองประธานกรรมการ เป็นประธานในที่ประชุม

ถ้าประธานกรรมการ และรองประธานกรรมการไม่อยู่ในที่ประชุมให้กรรมการเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม

มาตรา ๑๒ การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุม ให้ถือเสียงข้างมาก

กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่ง เป็นเสียงชี้ขาด

มาตรา ๑๓ ในการปฏิบัติการตามหน้าที่ ถ้าคณะกรรมการสถิติแห่งชาติเห็นสมควรจะแต่งตั้งอนุกรรมการเพื่อให้ทำการใดๆ ตามที่มอบหมาย หรือจะเชิญบุคคลใดมาให้ข้อเท็จจริง คำอธิบาย คำแนะนำ หรือความเห็น ก็ให้กระทำได้

ให้นำความในมาตรา ๑๑ และมาตรา ๑๒ มาใช้บังคับแก่การประชุมอนุกรรมการโดยอนุโลม

มาตรา ๑๔ หน่วยสถิติใด จะเสนอตั้งงบประมาณรายจ่ายเพื่อดำเนินงานสถิติ ให้หน่วยสถิตินั้นส่งโครงการอันมีรายละเอียดเกี่ยวกับลักษณะ แผนงาน และระเบียบวิธี พร้อมทั้งประมาณการค่าใช้จ่ายตามแบบซึ่งสำนักงานสถิติแห่งชาติกำหนด ไปยังสำนักงานสถิติแห่งชาติเพื่อพิจารณาและให้ความเห็นชอบก่อน

มาตรา ๑๕ เมื่อจะทำสำมะโน หรือการสำรวจ เพื่อปฏิบัติการตามโครงการสถิติใด ให้กำหนดโดยพระราชกฤษฎีกา

ในพระราชกฤษฎีกานั้นอย่างน้อยให้ระบุ

- (๑) อายุแห่งพระราชกฤษฎีกา
- (๒) วัตถุประสงค์ในการทำสำมะโนหรือการสำรวจ
- (๓) เขตท้องที่ที่จะทำสำมะโนหรือการสำรวจ
- (๔) บุคคลซึ่งจะต้องกรอกรายการในใบแบบหรือใบกำหนดข้อมูล
- (๕) หน่วยสถิติที่จะทำสำมะโนหรือการสำรวจ

มาตรา ๑๖ เมื่อได้ตราพระราชกฤษฎีกาตามมาตรา ๑๕ แล้ว ให้เลขาธิการสถิติแห่งชาติประกาศกำหนด

- (๑) ใบแบบ และใบกำหนดข้อมูล และวิธีการกรอกรายการในใบแบบและใบกำหนดข้อมูล
- (๒) ระยะเวลาที่พนักงานเจ้าหน้าที่หรือพนักงาน จะส่งใบแบบ หรือใบกำหนดข้อมูล

แก่บุคคลซึ่งจะต้องกรอกรายการ

(๓) ระยะเวลาที่ผู้กรอกรายการจะต้องส่งคืนใบแบบ และใบกำหนดข้อมูล ซึ่งได้กรอกรายการแล้วแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ พนักงาน หรือหน่วยสถิติ

การประกาศตามมาตรานี้ ให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๑๗ ถ้าพนักงานเจ้าหน้าที่หรือพนักงาน ไม่พบบุคคลซึ่งจะต้องกรอกรายการในใบแบบ หรือใบกำหนดข้อถาม หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายให้ส่งใบแบบหรือใบกำหนดข้อถามแก่บุคคลใด ๆ ที่มีอายุเกินยี่สิบปี ซึ่งอยู่หรือทำงานในเคหสถาน หรือสำนักงานของบุคคลนั้น ถ้าไม่พบบุคคลดังกล่าวให้ปิดใบแบบ หรือใบกำหนดข้อถาม ไว้ในที่เห็นได้ง่าย ณ เคหสถาน หรือสำนักงานของบุคคลนั้น

เมื่อได้ปฏิบัติการตามวรรคก่อน และเวลาได้ล่วงพ้นไปสิบห้าวันแล้วให้ถือว่าบุคคลซึ่งจะต้องกรอกรายการในใบแบบหรือใบกำหนดข้อถาม ได้รับใบแบบหรือใบกำหนดข้อถามแล้ว

มาตรา ๑๘ พนักงานเจ้าหน้าที่หรือพนักงานมีอำนาจเข้าไปในเคหสถาน หรือสำนักงานของบุคคลซึ่งจะต้องกรอกรายการในใบแบบหรือใบกำหนดข้อถาม ในระหว่างเวลาพระอาทิตย์ขึ้นถึงพระอาทิตย์ตก เพื่อให้บุคคลนั้นแสดงหลักฐานหรือเอกสารเกี่ยวกับการกรอกรายการในใบแบบ หรือใบกำหนดข้อถาม หรือเพื่อตรวจสอบความถูกต้องของข้อความ หรือตัวเลขที่ได้กรอกในใบแบบ หรือใบกำหนดข้อถาม ในการนี้บุคคลนั้นต้องให้ความสะดวกแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ หรือพนักงานตามสมควร

มาตรา ๑๙ ในการปฏิบัติการตามหน้าที่ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ หรือพนักงาน แสดงบัตรประจำตัวเมื่อบุคคลซึ่งเกี่ยวข้องร้องขอ

บัตรประจำตัวพนักงานเจ้าหน้าที่หรือพนักงาน ให้เป็นไปตามแบบที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๒๐ ให้หน่วยสถิติส่งสำเนารายการสถิติทุกอย่าง อันได้จัดขึ้นให้แก่สำนักงานสถิติแห่งชาติ

มาตรา ๒๑ บรรดาข้อความ หรือตัวเลขเฉพาะบุคคลหรือเฉพาะรายที่ได้กรอกในใบแบบ หรือใบกำหนดข้อถามนั้น ต้องถือเป็นความลับโดยเคร่งครัด ห้ามมิให้ผู้ซึ่งมีหน้าที่ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้เปิดเผยข้อความหรือตัวเลขนั้นแก่บุคคลใด ๆ ซึ่งไม่มีหน้าที่ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ เว้นแต่เพื่อประโยชน์แก่การสอบสวนหรือการพิจารณาคดีที่บุคคลนั้น ต้องหาว่ากระทำความผิดต่อพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๒๒ ผู้ใดไม่กรอกรายการในใบแบบหรือใบกำหนดข้อถาม ตามวิธีการที่เลขาธิการสถิติแห่งชาติกำหนด ตามมาตรา ๑๖ (๑) หรือไม่ส่งคืนใบแบบ หรือใบกำหนดข้อถาม ที่ได้กรอกรายการแล้วแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ พนักงาน หรือหน่วยสถิติ ภายในระยะเวลาที่เลขาธิการสถิติแห่งชาติกำหนด ตามมาตรา ๑๖ (๓) หรือไม่ให้ความสะดวกแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ หรือพนักงานซึ่งปฏิบัติการตามมาตรา ๑๘ ต้องระวางโทษ ปรับไม่เกินห้าร้อยบาท

มาตรา ๒๓ ผู้ใดกรอกข้อความหรือตัวเลขในใบแบบหรือใบกำหนดข้อมูล โดยรู้ว่าเป็นเท็จ หรือชี้แจง
ข้อเท็จจริง หรือตอบคำถามอันเป็นเท็จแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ หรือพนักงานซึ่งปฏิบัติการตามมาตรา ๑๘
ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามเดือน หรือปรับไม่เกินห้าร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๒๔ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๒๑ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท
หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๒๕ ให้นายกรัฐมนตรีรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจแต่งตั้งพนักงาน เจ้าหน้าที่
และออกกฎกระทรวงเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับได้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

จอมพลถนอม กิตติขจร

นายกรัฐมนตรี

(คัดจากราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๘๒ ตอนที่ ๗๓ วันที่ ๗ กันยายน พุทธศักราช ๒๕๐๘ หน้า ๖๙๓)